

# Ways of Europe

## Boedapest: Democratie, Waardigheid en Gedeelde Toekomst voor Europa

Ways of Europe zet zich in voor de opbouw van een Europa dat geworteld is in waardigheid, rechtvaardigheid en democratische vrijheid. In Boedapest, een stad die gekenmerkt wordt door historische strijd voor democratie en door hedendaagse sociale spanningen, brachten we jongeren, activisten, migranten en lokale actoren samen om opnieuw na te denken over waar Europa vandaag voor moet staan.

Boedapest toont zowel de kwetsbaarheden als het potentieel van het Europese project. Hier reflecteerden we over de rechtsstaat, democratische participatie, vrede, migratie en solidariteit - niet als afzonderlijke thema's, maar als onderling verweven fundamenten van onze gedeelde toekomst.

Dit manifest komt voort uit hun ervaringen, zorgen en aspiraties. In een tijd waarin democratische achteruitgang, polarisatie, uitsluiting en onzekerheid onze gezamenlijke toekomst bedreigen, bevestigen wij een eenvoudige waarheid:

Niemand is vrij zolang niet iedereen vrij is.

Onze gezamenlijke eisen en visies:

**Democratie moet inclusief, participatief en representatief zijn.** Democratie kan niet bloeien wanneer stemmen worden uitgesloten. Minderheden, migranten en alle inwoners moeten deel uitmaken van het politieke proces, niet uit liefdadigheid, maar als democratische noodzaak. Wij steunen kortetermijnmaatregelen zoals quota, maar ook langetermijnhervormingen die ervoor zorgen dat besluitvormers de realiteit van minderheden en kwetsbare groepen begrijpen.

**Participatie moet toegankelijk zijn.** Stemrecht voor alle inwoners, inclusief huisvestingsbeleid, participatieve begrotingen, referenda, vakbondsbetrokkenheid en democratisch onderwijs zijn essentiële instrumenten. Verplicht stemmen en factcheck-initiatieven kunnen geïnformeerde participatie versterken.

**Democratie begint van onderuit.** Gemeenschappen moeten de macht hebben om lokale en nationale beslissingen te beïnvloeden. We moeten alternatieve democratische processen verkennen die minderheden beter betrekken en garanderen dat elke stem wordt gehoord, van kleinschalige bijeenkomsten tot EU-brede consultaties. Een democratie die luistert, is een democratie die groeit.

**Vrede vereist rechtvaardigheid, inclusie en menselijke verbondenheid.** Vrede is meer dan de afwezigheid van oorlog; het is de aanwezigheid van gelijkheid, kansen en verbondenheid. Migratie en vrede zijn met elkaar verbonden. Inclusieve samenlevingen verminderen angst en sociale spanningen. Wanneer mensen elkaar ontmoeten, naar elkaar luisteren en van elkaar leren, vervangen empathie en begrip de stereotypen. Taalonderwijs en culturele uitwisseling moeten worden ondersteund - niet om iemands cultuur uit te wissen, maar om samenleven zonder dominantie te bevorderen.

**Onderwijs is bescherming.** Mensen moeten hun rechten kennen, democratische structuren begrijpen en kritisch denkvermogen ontwikkelen. Burgerschapseducatie en mediageletterdheid moeten op alle onderwijsniveaus aanwezig zijn.

**Narratieven vormen de realiteit.** Wij pleiten voor een proactieve verschuiving in het publieke discours: weg van angst, richting nieuwsgierigheid. Elkaar leren kennen is de eerste stap naar het opbouwen van vreedzame en gelijkwaardige gemeenschappen.

**Intersectionaliteit is essentieel.** Beleid moet overlappende vormen van discriminatie erkennen en oplossingen ontwerpen die rechtvaardigheid bevorderen over gender, ras, klasse, cultuur en juridische status heen. Laat gemeenschappen deelnemen aan beslissingen die hen aangaan. Vrede is alleen duurzaam wanneer iedereen een stem heeft.

**Solidariteit is actie.** Solidariteit is geen gevoel, maar een praktijk: betrokkenheid en gedeelde verantwoordelijkheid. Ze vereist het erkennen van verschillende perspectieven, collectief handelen en het versterken van netwerken die al werken aan rechtvaardigheid. Solidariteit moet vrijwillig zijn, maar ook ondersteund worden. Lokale netwerken, door migranten geleide organisaties, interculturele initiatieven en inclusieve publieke ruimtes moeten middelen krijgen en erkend worden.

**Media moeten mensen met waardigheid vertegenwoordigen.** Wij verwerpen stereotypen, criminalisering en sensatiezucht rond migranten. Wij eisen verhalen die de handelingskracht, het leiderschap en de bijdragen van mensen met een migratieachtergrond zichtbaar maken. Solidariteit betekent ervoor zorgen dat iedereen de middelen heeft om vrij te leven. Dit omvat toegang tot mobiliteit, onderwijs, informatie over rechten, emotionele intelligentie en mediageletterdheid. Het betekent ook erkennen dat iedereen op elk moment ondersteuning nodig kan hebben.

**Solidariteit is intercultureel.** Ze overstijgt grenzen, identiteiten en sectoren – van klimaat tot onderwijs, van migratie tot sociale bescherming. Er is geen solidariteit zonder gemeenschappen, en gemeenschappen bestaan niet zonder participatie, dialoog en gedeelde ruimtes. Mobiliteit moet gedreven worden door nieuwsgierigheid en leren, niet door wanhoop. Gedeelde publieke ruimtes, interculturele programma's en toegang tot correcte informatie helpen gemeenschappen met elkaar te verbinden.

**Overkoepelende engagementen voor gelijkheid, participatie en gedeelde verantwoordelijkheid.** Europa moet rechten en bescherming uitbreiden naar iedereen die hier leeft, ongeacht nationaliteit. Verblijf, bijdrage en verbondenheid moeten bepalend zijn voor toegang tot rechtvaardigheid, mobiliteit en participatie – niet burgerschap.

**Gelijkheid vereist structurele instrumenten.** Dit omvat eerlijke en toegankelijke werkvergunningen, gelijke trajecten naar Europees burgerschap in alle lidstaten en beleid dat ervoor zorgt dat iedereen volledig kan deelnemen aan het sociale, economische en politieke leven.

**Onderwijs is een levenslange democratische praktijk.** Intercultureel leren, emotionele intelligentie, kritisch denken en mediageletterdheid moeten geïntegreerd worden in formele en niet-formele systemen. Deze vaardigheden helpen gemeenschappen polarisatie te weerstaan, constructief te participeren en de realiteit van anderen te begrijpen. Gedekoloniseerd onderwijs, eerlijke regelgeving en samenwerking tussen landen zijn essentieel om nieuwe vormen van ongelijkheid en uitsluiting te voorkomen. Rechtvaardigheid vereist het erkennen van machtsongelijkheden en het transformeren ervan.

**Inclusie versterkt gemeenschappen.** Migrant en vluchtelingen brengen kennis, vaardigheden en perspectieven mee die Europa verrijken. Hen erkennen als bijdragers in plaats van als lasten is fundamenteel voor cohesie, innovatie en duurzame vrede. Iedereen moet toegang hebben tot

veilige mobiliteit, waardige leefomstandigheden en ruimtes waar men anderen kan ontmoeten, leren en een gedeeld gemeenschapsgevoel kan opbouwen.

**Een rechtvaardig Europa vereist gelijke toegang tot onderwijs, participatie en rechten. Alleen dan kunnen we samenlevingen creëren die gebaseerd zijn op begrip, samenwerking en langdurige stabiliteit.**

---

